

บทบรรณาธิการ

คำถาม จำเลยฎีกา ต้องมาเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาฎีกาแล้ว จำเลยยื่นคำร้องขอให้การรับสารภาพในชั้นฎีกา จะถือว่าเป็นการแก้ไขคำให้การ เป็นการยื่นคำร้องขอถอนฎีกา หรือขอแก้ไขเพิ่มเติมฎีกา หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๙๔๘๑/๒๕๕๓ จำเลยฎีกาว่า มิได้กระทำความผิดตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค ๗ ประการหนึ่ง ขอให้ลงโทษสถานเบาและรอกการลงโทษจำคุกอีกประการหนึ่ง การที่จำเลยยื่นคำร้องขอให้การรับสารภาพในชั้นฎีกา แม้จะถือว่าเป็นการขอแก้ไขคำให้การจากการที่ให้การปฏิเสธเป็นให้การรับสารภาพ ซึ่งจำเลยไม่อาจกระทำได้ เพราะการแก้ไขคำให้การจะต้องกระทำก่อนศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๖๓ วรรคสอง และไม่อาจถือว่าการที่จำเลยยื่นคำร้องนี้เป็นการยื่นคำร้องขอถอนฎีกาตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๐๒ ประกอบมาตรา ๒๒๕ เพราะจำเลยยังติดใจฎีกาในประเด็นการลดโทษและรอกการลงโทษจำคุก ทั้งไม่อาจถือว่าเป็นการยื่นคำร้องขอแก้ไขเพิ่มเติมฎีกาด้วยการสละประเด็นบางข้อเพราะพ้นกำหนดระยะเวลาฎีกาตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๑๖ แล้ว แต่การที่จำเลยยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาขอให้การรับสารภาพในชั้นฎีกาเช่นนี้ ถือได้ว่าจำเลยยอมรับข้อเท็จจริง โดยไม่ได้โต้แย้งข้อที่ศาลอุทธรณ์ภาค ๗ พิพากษาว่า จำเลยกระทำความผิดฐานมีเมทแอมเฟตามีนไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาต

คำถาม ศาลชั้นต้นอนุญาตให้โจทก์ถอนฟ้อง จำเลยอุทธรณ์คำสั่งศาลชั้นต้นที่อนุญาตให้โจทก์ถอนฟ้อง ขณะที่คดีก่อนอยู่ระหว่างพิจารณาของศาลอุทธรณ์ โจทก์ยื่นฟ้องเรื่องเดียวกัน ต่อมาศาลฎีกาได้มีคำพิพากษาในคดีก่อนอนุญาตให้โจทก์ถอนฟ้องได้ ดังนี้ คำฟ้องคดีหลังเป็นฟ้องซ้อนหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๗๑๘๘/๒๕๕๓ ก่อนฟ้องคดีนี้โจทก์เคยฟ้องจำเลยทั้งสองให้รับผิดชอบในมูลละเมิดและประกันภัยในคดีแพ่งหมายเลขแดงที่ ๒๐๒๖/๒๕๔๘ ของศาลจังหวัดนครปฐม แต่โจทก์ได้ยื่นคำร้องขอถอนฟ้องคดีก่อนเสียเพื่อไปฟ้องเป็นคดีใหม่ต่อศาลที่อยู่ในเขตอำนาจ ศาลชั้นต้นอนุญาตให้โจทก์ถอนฟ้อง จำเลยทั้งสองซึ่งเป็นจำเลยในคดีก่อนอุทธรณ์คำสั่งศาลชั้นต้นที่อนุญาตให้โจทก์ถอนฟ้อง ขณะที่คดีก่อนอยู่ระหว่างพิจารณาของศาลอุทธรณ์ โจทก์ฟ้องจำเลยทั้งสองให้ชำระหนี้ในมูลหนี้เดิมและรายเดียวกันเป็นคดีนี้ ต่อมาศาลฎีกาได้มีคำพิพากษาในคดีก่อนอนุญาตให้โจทก์ถอนฟ้องได้ ดังนั้น เมื่อคดีที่โจทก์ขอถอนฟ้องในคดีก่อนยังอยู่ในระหว่างพิจารณาของศาลอุทธรณ์ ต้องถือว่าคดีก่อนยังไม่ถึงที่สุด การที่โจทก์นำมูลหนี้รายเดียวกันมาฟ้อง

จำเลยทั้งสองเป็นคดีอีก จึงเป็นการฟ้องซ้อนกับคดีก่อน ต้องห้ามตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๑๗๓ วรรคสอง (๑) แม้ต่อมาศาลฎีกาจะอนุญาตให้โจทก์ถอนฟ้อง คดีก่อนถึงที่สุดก็ตาม ก็หาทำให้ฟ้องคดีนี้ซึ่งเป็นฟ้องที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายมาแต่ต้นกลายเป็นฟ้องที่ชอบด้วยกฎหมายขึ้นมาไม่

คำถาม โจทก์ฟ้องขอให้เปิดทางพิพาทเป็นทางภาระจำยอมแต่ประการเดียว แต่คำฟ้องได้บรรยายว่า ที่ดินของโจทก์มีที่ดินของบุคคลอื่นล้อมรอบไม่มีทางออกสู่ทางสาธารณประโยชน์ ดังนี้ศาลจะวินิจฉัยว่า ทางพิพาทเป็นทางจำเป็นได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาศาลฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๒๑๐๒/๒๕๕๓ คำฟ้องโจทก์ทั้งสามขอให้เปิดทางพิพาทเป็นทางภาระจำยอมแต่ประการเดียว แม้คำฟ้องได้บรรยายว่าที่ดินของโจทก์ที่ ๑ และที่ ๒ มีที่ดินของบุคคลอื่นล้อมรอบไม่มีทางออกสู่ทางสาธารณประโยชน์ก็ตาม แต่โจทก์ทั้งสามมิได้ขอให้เปิดทางพิพาทเป็นทางจำเป็นด้วย ทั้งในชั้นสองสถานศาลชั้นต้นกำหนดประเด็นข้อพิพาทแต่เพียงว่าทางพิพาทเป็นทางภาระจำยอมหรือไม่และจำเลยทั้งสองต้องรื้อถอนประตูเหล็กและรั้วออกไปหรือไม่ การที่ศาลอุทธรณ์ภาค ๒ วินิจฉัยว่าทางพิพาทเป็นทางจำเป็นจึงเป็นการวินิจฉัยนอกประเด็นมิชอบด้วยกฎหมาย และปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชน แม้ไม่มีคู่ความฎีกา ศาลฎีกามีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยได้ตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๒๔๙ วรรคสอง

และคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๒๐๖/๒๕๔๐ วินิจฉัยเช่นกัน

แต่หากฟ้องว่า ทางพิพาทเป็นทางภาระจำยอมและทางจำเป็นด้วย มีคำพิพากษาศาลฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๕๖๐/๒๕๕๓ โจทก์ที่ ๒ ฟ้องว่า ทางพิพาทเป็นทางภาระจำยอมและทางจำเป็น ศาลชั้นต้นพิพากษาว่าเป็นทางจำเป็น แม้โจทก์ที่ ๑ มิได้อุทธรณ์ หากศาลอุทธรณ์ภาค ๑ เห็นว่าทางพิพาทไม่ใช่ทางจำเป็นเพราะที่ดินและบ้านของโจทก์ที่ ๑ อยู่ติดแม่น้ำเจ้าพระยาซึ่งเป็นทางสาธารณะอยู่แล้ว ศาลอุทธรณ์ภาค ๑ ก็มีอำนาจวินิจฉัยว่าเป็นทางภาระจำยอมได้ ไม่เป็นการนอกฟ้องนอกประเด็น (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๔๕๑๐/๒๕๔๑, ๖๓๗๒/๒๕๕๐ วินิจฉัยเช่นกัน)

คำถาม โจทก์ไม่ได้โต้แย้งคัดค้าน เรื่องอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีของศาลชั้นต้นและค่าขึ้นศาล หลังจากศาลพิพากษาคดีแล้ว โจทก์จะมายื่นคำร้องขอให้เพิกถอนกระบวนการพิจารณาดังกล่าวว่าเป็นการผิดระเบียบได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาศาลฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๘๔๙๗/๒๕๕๓ ตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๒๗ กำหนดให้ผู้ที่จะร้องขอให้เพิกถอนกระบวนการพิจารณาที่ผิดระเบียบนั้น จะต้องเป็นคู่ความฝ่ายที่เสียหายจากการดำเนินกระบวนการพิจารณาที่ผิดระเบียบและต้องคัดค้านไม่ช้ากว่า ๘ วันนับแต่วันที่คู่ความฝ่ายนั้นได้ทราบข้อความ

หรือพฤติการณ์อันเป็นมูลแห่งข้ออ้างนั้น การที่โจทก์ทั้งแปดเป็นผู้ยื่นฟ้องคดีนี้ต่อศาลชั้นต้น ทั้งก่อนที่ศาลชั้นต้นจะมีคำพิพากษา โจทก์ทั้งแปดก็ไม่ได้โต้แย้งคัดค้านเรื่องอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีของศาลชั้นต้นและคำขึ้นศาล เพิ่งมาขอให้โอนคดีและขอคำขึ้นศาลบางส่วนคืนภายหลังจากศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาแล้ว จึงถือไม่ได้ว่าโจทก์ทั้งแปดเป็นคู่ความฝ่ายที่ผู้เสียหายที่ได้ยื่นคำร้องขอให้เพิกถอนกระบวนการพิจารณาที่ผิดระเบียบภายในเวลาที่กฎหมายกำหนดโจทก์ทั้งแปดจึงไม่อาจยื่นคำร้องขอให้โอนคดีไปยังศาลแขวงสุราษฎร์ธานีและขอคำขึ้นศาลบางส่วนคืน ซึ่งเป็นการขอให้เพิกถอนกระบวนการพิจารณาที่ผิดระเบียบอยู่ในตัวได้

คำถาม ศาลพิพากษายกฟ้องในชั้นตรวจคำฟ้อง ได้สอบสวนมูลฟ้องแล้วเห็นว่าคดีไม่มีมูลพิพากษายกฟ้อง หรือโจทก์ไม่มีพยานสืบพิพากษายกฟ้อง โจทก์จะนำคดีมาฟ้องใหม่ได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

ชั้นตรวจคำฟ้อง

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๗๒๗/๒๕๔๔ คดีอาญาเรื่องก่อน โจทก์และจำเลยทั้งแปดเป็นคู่ความรายเดียวกับคดีนี้โดยโจทก์ฟ้องว่า จำเลยทั้งแปดร่วมกระทำความผิดในข้อหาตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ เช่นเดียวกับคดีนี้ ซึ่งคดีก่อนศาลชั้นต้นมีคำสั่งในชั้นตรวจคำฟ้องว่า “การกระทำของจำเลยทั้งแปดตามคำฟ้องของโจทก์ ไม่ปรากฏว่าเป็นการไม่ชอบด้วยหน้าที่โดยทุจริต หรือเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่โจทก์หรือผู้อื่น ที่จะเกิดความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ อย่างไร พิพากษายกฟ้อง” เท่ากับศาลชั้นต้นพิเคราะห์แล้วว่า การกระทำของจำเลยทั้งแปดตามที่โจทก์ฟ้องไม่เป็นความผิด ซึ่งเป็นการยกฟ้องตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๘๕ ถือว่าศาลชั้นต้นได้วินิจฉัยชี้ขาดในเนื้อหาการกระทำ และมีคำพิพากษาเสร็จเด็ดขาดในความผิดซึ่งได้ฟ้องแล้ว โจทก์ฟ้องคดีนี้อีกจึงเป็นฟ้องซ้ำ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙(๔)

มีคำพิพากษาฎีกาที่ ๖๗๗๐/๒๕๔๖ วินิจฉัยเช่นกัน

ชั้นได้สอบสวนมูลฟ้อง

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๐๔๖-๑๐๔๗/๒๕๒๖ คดีทั้งสองสำนวนโทกฟ้องกล่าวหาจำเลยที่ ๑ และที่ ๓ ในความผิดฐานแจ้งความเท็จ เป็นคดีที่เกิดขึ้นในคราวเดียวกัน เมื่อคดีของโจทก์ที่ ๓ ตามคดีสำนวนหลัง ศาลชั้นต้นทำการได้สอบสวนมูลฟ้องแล้วส่งประทับฟ้องข้อหาอื่น ส่วนข้อหาฐานแจ้งความเท็จตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๓๗ สั่งว่าคดีไม่มีมูลให้ยกฟ้อง โจทก์ที่ ๓ มิได้อุทธรณ์ กรณีเช่นนี้ถือได้ว่า ความผิดฐานแจ้งความเท็จสำหรับจำเลยที่ ๑ และที่ ๓ ในคดีสำนวนแรกนั้น ศาลชั้นต้นได้มีคำพิพากษาเสร็จเด็ดขาดไปแล้ว สิทธิของโจทก์ที่ ๑ และที่ ๒ ในอันที่จะดำเนินคดีแก่จำเลยที่ ๑ และที่ ๓ ในความผิดฐานแจ้งความเท็จตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๙(๔)

มีคำพิพากษาฎีกาที่ ๘๙๑๐/๒๕๔๙ วินิจฉัยเช่นกัน

คำพิพากษาฎีกาที่ ๘๙๑๐/๒๕๔๙ คดีก่อนโจทก์ฟ้องจำเลยว่า จำเลยนำหนังสือสัญญา กู้เงินที่จำเลยกับ ส. ทำปลอมขึ้นทั้งฉบับมานำสืบและแสดงเป็นพยานหลักฐานอันเป็นเท็จในการ พิจารณาคดีแพ่งของศาลชั้นต้น ขอให้ลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๖๔, ๒๖๘, ๑๘๐ ศาลชั้นต้นได้สวนมูลฟ้องแล้ว วินิจฉัยว่าคดีไม่มีมูล พิพากษายกฟ้อง จึงเท่ากับศาล ชั้นต้นได้วินิจฉัยในประเด็นแห่งความผิดแล้ว ถือได้ว่ามีคำพิพากษาเสร็จเด็ดขาดในความผิด ซึ่งโจทก์ได้ฟ้องแล้ว คดีนี้โจทก์นำการกระทำของจำเลยในคดีอาญาเรื่องก่อนมาฟ้องจำเลยอีก แม้ โจทก์จะบรรยายฟ้องคดีนี้ว่าจำเลยปลอมเอกสารสิทธิและมีคำขอท้ายฟ้องให้ลงโทษตามประมวล กฎหมายอาญา มาตรา ๒๖๕ ซึ่งแตกต่างกัน แต่มูลคดีนี้ก็มาจากการกระทำอันเดียวกัน สิทธิ นาคดีอาญามาฟ้องย่อมระงับไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙ (๔)

ศาลพิพากษายกฟ้องเพราะโจทก์ไม่มีพยานมาสืบ

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๓๘๒/๒๕๔๒ ชั้นได้สวนมูลฟ้อง ศาลเลื่อนการได้สวนมาครั้งหนึ่ง แล้ว ในครั้งที่สองทนายโจทก์มาศาล แถลงว่าตัวโจทก์มาศาล แต่ไปไหนเสียไม่ทราบ ไม่มีพยาน โจทก์มาศาลเลย แล้วแต่ศาลจะเห็นสมควร ศาลอาญาสั่งว่าครั้งนี้เป็นครั้งที่สอง ศาลรออยู่จนถึง เวลา ๑๐.๔๕ น. ตัวโจทก์และพยานไม่มาศาลเป็นพยานนำ ทั้งมิได้ขอเลื่อนคดี ถือว่าโจทก์ไม่มี พยานมาสืบพิพากษายกฟ้อง คดีถึงที่สุดอัยการจะยื่นฟ้องจำเลยในกรณีเดียวกันอีกไม่ได้ การที่ ศาลถือว่าโจทก์ไม่มีพยานมาสืบพิพากษายกฟ้อง มีมูลเช่นเดียวกับการพิพากษายกฟ้องโดย โจทก์พิสูจน์ความผิดของจำเลยไม่ได้นั่นเอง

คำพิพากษาฎีกาที่ ๖๘๒/๒๕๓๗ โจทก์ร่วมเคยยื่นฟ้องจำเลยในความผิดกรณีเดียวกันนี้ ต่อศาลชั้นต้น ในวันนัดได้สวนมูลฟ้อง ทนายโจทก์คดีดังกล่าวแถลงต่อศาลว่าไม่มีพยานมาสืบ ศาลชั้นต้นวินิจฉัยว่า โจทก์ไม่มีพยานหลักฐานมายืนยันความผิดของจำเลย คดีจึงไม่มีมูลและ พิพากษายกฟ้อง ซึ่งมีผลเช่นเดียวกับการพิพากษายกฟ้อง โดยศาลเห็นว่าจำเลยมิได้กระทำความผิด ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๘๕ วรรคแรก จึงถือได้ว่าศาลชั้นต้นได้พิพากษาเสร็จเด็ดขาดในความผิดซึ่ง ได้ฟ้องแล้ว สิทธิ นาคดีอาญานี้มาฟ้องระงับไปตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๓๙ (๔) หาใช่เป็นคดีที่ศาล ชั้นต้นในคดีดังกล่าวพิพากษายกฟ้องโดยโจทก์ไม่มาศาลตามกำหนดนัดตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๖๖ วรรคแรก ไม่

นายประเสริฐ เสียงสุทธิวงศ์

บรรณาธิการ